ادامه از صفحه اول

۲ رویکرد پیرامون نامه ۴ وزیر

اگـر آنهـا در جایی نظـری کارشناسـی ارائه دادنـد، باید چنان متنبه شـوند کـه باعث عبرت سـایرین باشـد! اما رویکرد دیگر بر این باور است که وزرا هنگام تصمیم‌گیـری و بحث و تبادل‌نظر باید به‌منزله یک «ژنرال» عمل کنند و با جسـارت، منطقـی و البتـه صمیمانه، دیدگاه‌هـای خود را بیـان کنند اما پس از اتخـاذ تصمیم به‌مثابه یک سـرباز، مجری تصمیمی باشـند که ممکن است برخلاف نظرشان نیز باشد. این رویکرد بیان نظرات کارشناسـی از سـوی وزرا را یک اقـدام متعارف، طبیعی و ابتدایی‌ترین نقشـی می‌داند که اعضای هیأت دولت باید ایفا کننـد. در این نگاه، دولت‌ها پیش از اتخاذ یک تصمیم باید به بررسـی نتایج و اثرات آن بپردازند و با شـاخص‌هایی نظیر کارایی، اثربخشـی، پذیـرش اجتماعـی و امکان‌پذیـری تکنیکی، به بررسـی برنامه و سیاسـت اجراشده بپردازند.

واقعیـت این اسـت دولـت دکتـر روحانی و شـخص رئیس‌جمهور تاکنون خـود را از جنس نگرش و رویکرد دوم به مردم معرفی کرده است. رئیس‌جمهور و دولتمردانش مدبرانه شهروندان را صاحـب حـق می‌داننـد و خـود را عقل کل نمی‌پندارند، در طراحی، اجرا و ارزیابی سیاست‌ها، مردم را همراه و شـریک می‌دانند و دارای گوش شنوا و چشم بینا برای شنیدن صدای کارشناسی و دیدن تأثیرات سیاست‌های خود هستند.

باید عنوان شـود یکی از جنبه‌های مهم دولت تدبیر و امیـد، فرهنگ‌سـازی و تجدیدبنای برخی رویه‌های حسـنه اخلاقی و اجتماعی است که در سال‌های گذشـته به قهقرا رفته بود. برای نمونه، باید به سنت عذرخواهی دولتمردان از مردم اشاره کـرد که توسـط رئیس‌جمهور روحانـی، آرام‌آرام به یک رویه فرهنگی تبدیل شـده اسـت. فراموش نکرده‌ایم در موضوع توزیع سبد کالا در سال ۱۳۹۲، دولـت طرحی را کـه خود اجرا کرده بود سـریعا مـورد ارزیابـی قـرار داد، نواقـص آن را پذیرفت، اشـکالات کار خـود را علنـی بیان کرد، شـخص رئیس‌جمهـور به‌خاطر بـروز مشـکلات از مردم عذرخواهی و درعین‌حال، سـریعا برای اصلاح آن اقـدام کرد و اجرای طرح را بـه وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی سـپرد که با تدابیر وزیر رفاه، پروژه توزیع سـبد غذایی در دو سـال گذشته بدون هیچ اشـکالی به بهترین نحو در حال اجراسـت. خوب است این رویکرد دولت، با روش دولت پیش از آن مقایسه شود که با وجود انبوه اشکالات و خطاهای مدیریتـی، اساسـا عذرخواهـی جایـی در ادبیات مسئولان نداشـت و طلبکاری و «استراتژی حمله دائمی» در دستور کار آنان قرار داشت.

نکته دیگری کـه باید درباره نامـه چهار وزیر اشـاره شـود، این اسـت این نامه باعـث تقویت فضای کارشناسـی موجود در دو سـال گذشـته شده، چراکه هم نشان‌دهنده این است که دولت و رئیس‌جمهور همچنان شنونده نظرات کارشناسی و حتی تحمل‌کننده تخریب‌ها هستند و هم بیانگر این اسـت که گفتمان و تعامل در هیأت دولت با زبان مکتوب، با بیان بی‌پرده مسـائل و مشکلات و با زبان کارشناسی است.

روایت می‌شـود وقتی بنجامیـن فرانکلین در حال ترک تالار اسـتقلال بود، زنی در خیابان از او پرسید آقای فرانکلین با چه روشی بر ما حکومت می‌کنیـد؟ فرانکلیـن پاسـخ داد: «جمهـوری، خانم... اگر شـما بتوانید نگه‌اش دارید». به‌همین منـوال بایـد اذعان کـرد دولت تدبیـر رویه‌های حکومـت‌داری نظیر تصمیم‌گیری بر مبنای منافع ملـی، وفاداری بـه وعده‌های انتخاباتـی، اتخاذ تصمیم بر مبنای خرد جمعی، سیاسـت‌گذاری با مشـارکت گروه‌های ذی‌نفـع و ذی‌ربط، تعهد به حفظ آرامش کشور و پیشبرد امور بر مبنای تفاهم، ائتلاف و تدبیر را در دستور کار خود دارد و تاکنون نیز این‌چنین عمل کرده اسـت؛ اما تداوم این روند بیشـتر از آنکه به دولتمردان بستگی داشته باشد به همه شهروندان، فعالان مدنی، صاحب‌نظران و کنشگران سیاسی - اجتماعی وابسته است. همه بایـد تلاش کنیم فرصت تاریخـی دولت روحانی را به دلیل مسـائل جناحی، اختلافات شخصی و رقابت‌های گروهی از دست ندهیم.

نکته آخر اینکه علنی‌شدن انتشار نامه چهار وزیر به رئیس‌جمهور با اینکه به تعبیر وزیر رفاه یک بداخلاقی سیاسـی از سوی سـازمانی بوده اسـت، که اتفاقا پول و بودجـه خود را از دولت می‌گیـرد و به روایـت رئیس محترم سـازمان بودجه بهتـر آن بود که مهر محرمانه می‌خورد، اما درعین‌حال برخی تأثیرات اخلاقی و اجتماعی مثبت نیز در فضای عمومی داشـته که سـبب تقویت پایگاه اجتماعی دولت هم شـده است. بنابراین باید اظهار کرد «غمناک نباید بود از طعن حسـود ای دل/ شـاید که چو وابینی خیر تو در این باشد».

نامه‌نگاری جنجالی نعمت‌زاده با معاون اول رئیس‌جمهور

بازگشت رانت به پتروشیمی

شرق: در ادامـه انتشار نامه چهار وزیر به رئیس‌جمهور برای حمایت از بازار سرمایه، نخستین اقدام حمایتی از این بازار از سـوی وزیر صنعت، معدن و تجارت رخ داد. نعمت‌زاده که پس از انتشـار نامه چهـار وزیر بار دیگر پـس از حمله به حامیان کمپین خودروسـازی بر سـر زبان‌ها افتاده بود، همچنان راغب به حضور در سـرتیتر اخبار، با انتشـار نامه‌ای به معـاون اول رئیس‌جمهور درخواست اختیاری‌بودن عرضه محصولات پتروشیمی را در بـورس یا بازار آزاد مطرح کـرد. این نامه حمایتی هم در راستای حمایت از بازار سرمایه که به‌شدت متأثر از صنایع بزرگی همچون پتروشـیمی، خودروسـازی و صنایـع فولادی قرار دارد و ریزش سـهام هر یک از این صنایع ریزش کل بورس را در پی خواهد داشت، صورت می‌گیـرد و هـم در حمایت از صنعت پتروشـیمی که قصـد ندارد محصولات خود را با افت قیمت به فروش برساند. این صنعت که حدود ۷۵درصد خوراک خود را با سوبسید دریافت می‌کند و درعین‌حال محصول نهایی خود را با نرخ آزاد می‌فروشـد گویـا تمایلی ندارد خود را با بـازار آزاد تطبیق دهد و به حمایت بی‌چون‌وچرای دولت از خود عادت کـرده، به‌نحوی‌که به گفته رئیس کمیسیون صنعت اتاق ایران نُنُر شده و اکنون در شرایط دردناکی به‌سر می‌برد.

نامه حمایتی نعمت‌زاده به معاون اول

وزیـر صنعـت، معـدن و تجـارت در نامـه‌ای به معاون اول رئیس‌جمهور، به بهانه نرسـیدن محصول عرضه‌شـده در بـورس به دسـت صنعتگـران خرد، خواسـتار اختیاری‌بودن عرضه محصولات پتروشیمی در بـورس کالا یا بازار آزاد شـد. به گـزارش فارس، در نامـه محمدرضا نعمت‌زاده به اسـحاق جهانگیری با موضوع «لغو الزامی‌بودن عرضه محصولات پتروشیمی در بورس» آمده اسـت: «حسب بند (۱) مصوبه شماره ۹۰/۴۲۷۵۸ م مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۲۸ ستاد هدفمندکردن یارانه‌ها که اشـعار می‌دارد، کلیه مجتمع‌های تولیدی دولتی و غیردولتی محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های نفتـی، موظفند محصـولات تولیدی خـود را از طریق بورس کالا عرضه نمایند و با عنایت به برخی از مشکلات به‌وجودآمده در جریان عرضه و تقاضای این محصولات از جملـه: عـدم دسترسـی برخـی مصرف‌کننـدگان واقعی به‌ویژه مصرف‌کننـدگان خرد در بورس، تحمیل هزینه‌های مترتب با کارمـزد عرضه در بورس، کاهش خدمـات پس‌ازفروش به خریـداران به‌واسـطه عدم دسترسـی مسـتقیم خریـداران به فروشـندگان، عدم ارتباط مسـتقیم تولیدکنندگان اولیه و ثانویه و در نتیجه عدم‌دسترسـی آسـان مصرف‌کنندگان به محصولات، عدم‌امکان برنامه‌ریزی تولید، فروش و صادرات توسـط واحدهای پایین‌دسـت به دلیل عدم اطمینان در خرید محصولات و... پیشنهاد می‌شود بند (۱) مصوبه مذکور به شرح ذیل اصلاح شـود: «تولیدکنندگان محصولات پتروشـیمی و فرآورده‌هـای نفتـی اعـم از دولتـی و غیردولتی مخیر می‌باشند کالای خود را از طریق بورس و یـا طی قراردادهای مدت‌دار بـه صنایع مصرف‌کننده عرضه نمایند». شایان ذکر اسـت، در رابطه با پیشنهاد مذکور قبلا نیز مکاتباتی با سـتاد هدفمندکردن یارانه‌ها صـورت پذیرفته، لیکن تاکنون اجرائی نگردیده اسـت. لذا، با توجه به موارد فوق، خواهشـمند اسـت دستور فرمایید جهت اجرائی‌شـدن پیشنهاد اقدام لازم مبذول و از نتیجه این وزارتخانه را مطلع فرمایید».

واکنش تند بزرگ‌ترین تشـکل پتروشـیمی به نامه نعمت‌زاده

ایـن نامه واکنش‌های شـدیدی را از سـوی فعالان بـورس و البتـه فعالان پتروشـیمی به‌دنبال داشـت. به‌نحوی‌که بزرگ‌ترین تشـکل پتروشیمی در نامه‌ای به رئیس‌جمهور مخالفت خود مبنی‌بر خروج محصولات ایـن صنعت از بـورس کالا را به خاطر عدم شـفافیت در صـورت خـروج اعـلام کردنـد. در نامه مسـعود میرزایی‌برزی، مدیرعامل اتحادیه سراسری تعاونی‌های تأمین نیاز صنایع پایین‌دسـتی پتروشـیمی، به حسـن روحانـی، رئیس‌جمهـور، آمده اسـت: به اسـتحضار حضرتعالی می‌رساند، جناب آقای مهندس نعمت‌زاده، وزیر صنعت، معـدن و تجارت، تاکنون بارها صحبت از خروج محصولات پتروشیمی از بورس کالای پتروشیمی را کرده‌انـد و در نشسـت خبـری اخیر نیز بـر این امر تصریـح کرده‌اند: محصولات پتروشـیمی باید از بورس کالا خارج شود. بدین‌وسـیله این اتحادیه که بزرگ‌ترین تشـکل کشـوری در صنایع پایین‌دسـتی پتروشـیمی محسوب می‌شـود، مراتب مخالفت و اعتراض خود را به این تصمیم، اکیدا اعلام داشـته و خواستاریم ضمن جلوگیـری از حذف بورس کالای پتروشـیمی، نسـبت به عدم تشـویش‌آفرینی در بازار صنایع پتروشـیمی، به همکاران خود تذکر دهید.

رانتی معادل ۷۰۰ میلیارد تومان در سال برای دلالان

توضیح آنکه تا قبل از سال ۸۸، نظام توزیع حواله‌ای بر بازار محصولات پتروشیمی حاکم بود که طبق تصریح مدیـران دولتی این صنعت، رانتی معـادل ۷۰۰میلیارد تومان در سـال برای دلالان و واسـطه‌های غیرتولیدی، ایجاد کرده اسـت. از آن سـال تاکنون با تشکیل بورس کالای پتروشـیمی و الزام مجتمع‌های پتروشـیمی به عرضـه تمـام محصولات خـود در این بـورس، رانت مربوطه به‌کلی حذف شـد، اما هنوز به دلیل عدم نظم مناسب در بازار بورس، واحدهای تولیدی سهم ناچیزی در بورس داشـتند. تا اینکه با تشـکیل ایـن اتحادیه و سـاماندهی تعاونی‌هـای تأمین نیـاز تولیدکنندگان در جهت حضور سـازمان‌یافته آنها در بـورس، وضعیت توزیـع محصولات روزبه‌روز بهبـود یافت. همچنین در این نامـه آمده: «با عنایت به تجربه ناموفق نظام توزیع حواله‌ای و تجربه نسبتا موفق نظام توزیع بورسی با تکیه بر تعاونی‌هـا، چرا باید بدون هیچ دلیل موجهی بورس کالای پتروشـیمی حذف شـود و بازار به وضع رانتی و غیرشفاف گذشته برگردد؟... دولت به‌تنهایی نمی‌تواند بار مسـئولیت اقتصاد را بر دوش گیرد، خواهشـمندیم نگذاریـد تصمیماتی از این دسـت، نظـام اقتصادی را دچار پیشرفت و گرفتار شدن بیش از پیش در دور باطل اقتصاد دولتی و اقتصاد دلالی نماید».

صنعت پتروشیمی در خطر ریزش ارزش سهام

مهدی پورقاضـی، رئیس کمیسـیون صنعت اتاق ایران در گفت‌وگو با «شـرق» با بیان اینکه حمایت‌های دولت از بازار سـرمایه قابل درک نیست، گفت: معمولا دولت‌ها بـرای حفظ بـازار بورس در شـرایط بحرانی شرکت‌هایی را که در معرض خطر سقوط ارزش سهام هستند و تداوم حضورشان به بازار لطمه می‌زند، از بازار سـرمایه خارج می‌کنند، در حالی‌که باید اجازه دهند تا قیمت‌ها در بازار منطقی شـود؛ امـری که تاکنون برای صنایعی مانند صنایع پتروشیمی و خودروسازی رعایت نشده اسـت. پورقاضی با اشاره به اینکه درک مشترکی درباره حمایت از بورس وجود نـدارد، افزود: زمانی که شـاخص کل بورس به‌طـور ناگهانی با شـیب تندی از ۱۰هزار واحد بـه ۷۰ هزار واحد رسـید، در حالی‌که در دولت‌های نهـم و دهم تصمیم‌هـای عجیب و غریب اقتصادی گرفته می‌شد که بسیار برای اقتصاد مضر بود، هیچ‌گونه تلاشی برای شکستن حباب بورس انجام نشد. این فعال صنعت پتروشـیمی که شکستن حباب بورس را برای منطقی‌شدن قیمت‌ها ضروری می‌داند، تصریح کرد: باید صبـر کنیم تا ارزش سـهام در بورس واقعی شـود و حتی دور از ذهن نیسـت که قیمت‌ها به نصف آنچه که امروز در بورس به نمایش درمی‌آید، برسـند. شرکت‌هایی که بحرانی هستند و انبارهایشان پر شده و نمی‌تواننـد کارگران خود را بیـرون کنند و در عین حال هزینه‌های بالاسری بسیار دارند، دلیلی ندارد که با رشد ارزش سهام مواجه شوند.

پتروشیمی، صنعت نُنُر بورسی

او با نُنُرنامیدن صنایعی که از سوبسـیدهای فراوان برخوردار می‌شـوند، ادامـه داد: صنایع پتروشـیمی از سوبسـید ۷۵ درصدی بـرای خوراک بهـره می‌گیرند و در مقابـل محصـولات خـود را با نـرخ آزاد به فروش می‌رسانند. به صورتی که نرخ خوراک برای پتروشیمی‌ها در هر متر مکعب ۱۱ تا ۱۳ سـنت در نظر گرفته می‌شود، در حالی‌کـه قیمت منطقه‌ای گاز طبیعی تصفیه‌نشـده ترکمنسـتان ۳۳ سنت بوده و ۴۴ سنت به ترکیه فروخته می‌شود، اگر قرار بر این بود که نرخ خوراک پتروشیمی با قیمتی واقعی تعیین شـود باید نرخ آن حدود ۳۸ سنت در نظر گرفته می‌شـد. به گفته وی، صنایع پتروشـیمی صنایع رانتی هسـتند که در شرایط بحرانی که با کاهش قیمت‌هـای جهانی حامل‌های انرژی روبه‌رو هسـتند و زمانی‌که شـرایط برای این نوع بنگاه‌ها سخت می‌شود، تظاهر به ورشکسـتگی و زیان می‌کنند تا حمایت دولت را به سـوی خود جلب کنند، درحالی‌که مشکلات آنها عمدتا ناشـی از مدیریت ضعیف بنگاه‌هاست. به همین دلیل به عقیده من با بیرون‌کشیدن این بنگاه‌ها از بورس اتفـاق مهمی نمی‌افتـد، زیرا با ایـن کار واقعیت تغییر نمی‌کند. واقعیت این اسـت که شـرکت‌های خصولتی با بهره‌وری پایین هسـتند که مبتنی بر رانت کار می‌کنند. بنابرایـن این صنایع چه داخل بورس باشـند چه بیرون بورس، شـرایط خوبی نخواهند داشـت. به بیان دیگر، اقتصاد ایران باید شرایط دردناکی را طی کند تا به شرایط واقعی برسد. او با اشـاره به سخنان نعمت‌زاده، افزود: وقتی این صنایع از بورس خارج شوند، شرایط شفافی در معاملات پتروشیمی‌ها رخ نخواهد داد و اگر معامله‌ای صورت گیرد خارج از رقابت و شفافیت خواهد بود و این چیزی است که پتروشیمی‌ها خواهان آن هستند، زیرا در شرایط غیرعلنی می‌توانند به هر قیمتی دست به فروش کالای خود بزنند، اما در بورس شاهد ریزش ارزش سهام خود خواهند بود. بنابراین شـاهد افزایش رانت و دلالی در معاملات صنایع پتروشیمی خواهیم بود.

از کرده خود پشیمان می‌شوید

یک کارشـناس ارشد مسائل اقتصادی نیز در واکنش به این نامه، گفته: محصولات پتروشـیمی در کشـور ما به سـه دلیل اصلی بایـد در بورس کالای ایـران مورد معاملـه قرار گیـرد و اگر زمینه عرضـه این محصولات در بازار غیررسـمی فراهم شود، شـاهد گسترش رانت و لطمه‌خـوردن اقتصاد کشـور خواهیم بود. شـاهین شـایان‌آرانی در گفت‌گو بـا ایسـنا، در خصوص برخی تلاش‌ها برای انتقال معاملات مواد پتروشیمی از بورس کالا به بازار غیررسـمی گفت: معامـلات در بورس کالا براساس ضوابط و قوانین مشخص انجام می‌شود و این قوانین در بازارهای غیررسمی به این شکل وجود ندارد، از این رو معاملات محصـولات در بازار خارج از بورس، شفافیت اقتصادی را کاهش خواهد داد که این موضوع به سـود هیچ‌کس حتی مجتمع‌های پتروشیمی نیست؛ شـک نکنید اگر این کار غیرمنطقی محقق شـود ظرف مدت کوتاهی تصمیم‌گیران در این خصوص از کرده خود پشیمان خواهند شد.

وجود دلالان قدرتمند در صنعت پتروشیمی

این کارشـناس اقتصادی در ادامه گفت: محصولات مختلف بـرای عرضه در بورس‌هـای کالایی باید دارای سه ویژگی عمده باشند که درحال‌حاضر مواد پتروشیمی دارای این خصوصیات هسـتند. اولیـن ویژگی به حجم قابـل توجـه عرضـه و تقاضـا مربوط می‌شـود که بر اسـاس آمار معامـلات بورس کالا، مواد پتروشـیمی با حجم عرضـه و تقاضای بالایی در ایـن بورس معامله می‌شـوند. همین حجم بالای عرضـه و تقاضا منجر به کشف قیمت واقعی می‌شود که البته در سال‌های اخیر دخالت سلیقه‌ای برخی نهادها در روند معاملات بورس کالا باعث شـده تا بعضـا محدودیت‌هایی بر معاملات حاکم شـود که این محدودیت‌ها باید از سوی نهادهای متولی رفته‌رفته برطرف شود. دومین ویژگی‌ای که بازهم در بورس کالای ایران شـاهد آن هسـتیم، تنوع در نوع محصول است؛ امروز انواع کالاها در حوزه‌های مختلف روی تابلوی بورس کالا می‌رود و معاملات در شـرایطی برابر برای طرفین معامله انجام می‌شود. همین تنوع بالا باعث می‌شـود تا شمار بازیگران بازار افزایش یابد که در این زمینه نیز بورس کالا موفق عمل کرده است. سومین ویژگی نیز اسـتاندارد و مشخص‌بودن نوع گرید و کیفیت محصولات است که این روند نیز در مبادلات پتروشیمی بورس کالا مشکلی ندارد و از قوانین این بورس به‌شمار می‌رود. به گفته شـایان‌آرانی، باتوجه به اینکه هر سـه عامل مذکور در معاملات بورس کالا وجود دارد، بهترین مکان برای مبادلات پتروشیمی‌ها، بورس است. دراین‌بین با درنظرگرفتن عدم شـفافیت در بازار آزاد و غیررسمی، وجـود دلالان قدرتمنـد در ایـن صنعـت و همچنین مشـکلات واحدهای تولیـدی در برهـه کنونی، خروج معاملات پتروشـیمی‌ها از بورس کالا به اقتصاد کشـور لطمه خواهد زد. او با تأکید بر اینکه اختیاری‌شدن عرضه پتروشـیمی‌ها، در بورس کالا نیز باعث ایجاد رانت برای عده‌ای خاص می‌شود، گفت: مشخص‌بودن قیمت پایه اعلام‌شده توسط عرضه‌کننده براساس نرخ‌های جهانی، شـفافیت و قطعی‌بودن قیمت معامله‌شـده، تضمین تعهدهای طرفین معامله در قبال پرداخت پول و کالا و همچنین عدم نکول معامله از جمله ویژگی‌های بورس کالاسـت بنابراین چرا باید مانع از رشـد این ویژگی‌ها و گسترش بازارهای شفاف معاملاتی در بورس کالا شد.

ربیعی: هیأت وزیران ژنرال‌های سرباز هستند

ایلنا: وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی انتشـار نامه چهار نفـر از وزرا به رئیس‌جمهور را اوج بداخلاقی سیاسـی دانسـت و گفت: تصور نمی‌کردم کـه عده‌ای تا این حد به هر بهانـه‌ای به‌دنبـال زمینگیرکردن دولت باشـند. علی ربیعی در برنامه گفت‌وگوی ویژه خبری شـبکه دو در مـورد نامه چهار وزیر به رئیس‌جمهور و هشـدار در مورد رکود و اینکه آیا مخاطـب این نامه رئیس‌جمهور بـود؟ گفت: بـرای درک این نامـه و کوهی کـه از کاه سـاخته شـد، باید نکاتی را عرض کنم. دو جور به نامه نگاه شـد. عده‌ای با توهم اختلاف شـروع به حرف‌زدن کردند و عده‌ای گفتند فکـر می‌کردیم که رکود بوده که با این نامه به یقین رسـیده‌ایم. وزیر تعـاون، کار و رفاه اجتماعـی با تأکید بـر اینکه موضوع نامـه فوق‌العاده سـاده بود، ادامـه داد: از این دسـت نامه‌ها بارها نوشـته‌ام. مثـل نامه در مـورد صندوق‌هـای بازنشسـتگی. ما زمانی پیش‌بینی می‌کنیم که حدود ۲۰ سال آینده کشـور دچار بحران خواهد شد و در ۱۰ سـال آینده، کشور باید کل درآمدهای خود را بـه صندوق بدهد، ازاین‌رو نامه می‌نویسیم. وی در پاسخ به این پرسش که با توجه به اینکه وزرا هفته‌ای دوبار رئیس‌جمهـور را از نزدیک می‌بینند پس چرا حضوری این مسئله را به ایشان اعلام نکردند، گفت: مشی رئیس‌جمهور این است که حتی وقتی شفاهی هم صحبت می‌کنیم برای اینکه بتواند تصمیم‌گیری کرده و دستور بدهد، مسـائل کتبی شود. وزرا در هیأت‌وزیـران مثل ژنرال هسـتند و تمـام حرف‌های خود را می‌زنند اما در عمل همه سرباز هسـتند و تصمیم‌ها را اجرائـی می‌کنند. این حسـن دولت آقای روحانی اسـت که کار کارشناسی صـورت می‌گیـرد. امـا متأسـفانه به بداخلاقی قضیه کمتر توجه می‌شـود. ربیعـی بـا تأکیـد بـر اینکه عـده‌ای به‌دنبال زمین‌خوردن دولت هستند، اظهار کرد: این‌همه بی‌اخلاقی سیاسـی را به هر بهانه‌ای برای زمینگیرکردن دولـت تصور نمی‌کـردم. واقعا نامه سـاده‌ای بود. کل بورس پنج درصد اقتصاد کشـور است. من نگران سهام کارگـران در بورس کشـور هسـتم. همین‌طـور امکان دارد وزرای دیگـر چنین نگرانی‌هایـی را در بخش‌های خود داشـته باشـند و ازاین‌رو برای رفع نگرانی نامه به رئیس‌جمهور می‌نویسند. وی در پاسخ به این پرسش که آیا بعد از انتشار نامه در رسانه‌ها، در دولت اعتراضی به نامـه صورت گرفت، گفت: خیر. یـک ماه پیش این نامه نوشته شده بود. اینکه برخی سازمان‌ها از دولت بودجه می‌گیرند و بعد رسـانه‌ای تأسیس می‌کنند و در آن نامه سـاده اداری را علیه دولت منتشـر می‌کنند، بداخلاقی اسـت. ربیعی تصریح کرد: این نامه اکیدا علامت رکود مزمن نبود. کمااینکه تنهـا معطوف به بازار بورس بود. وقتـی قیمت نفت و بسـیاری از مسـائل تغییر می‌کند، طبیعی است که سیاست‌گذاری‌ها نیز باید تفاوت کند.

ادامه از صفحه اول

توان گفتمان‌سازی روشنفکران

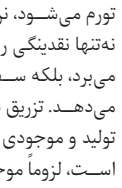
از این‌رو در آن زمانه همپوشانی روشنفکران دینی و مستقل اجتناب‌ناپذیر شده بود و با تمام اختلافات ایدئولوژیک و طرز نگاه به دولت، آنها توانسـتند گرد یـک مفهوم متحد شـوند. اما برخـی از روشـنفکران دینـی بعد از روی کار آمدن دولـت اصلاحـات در دل دولت هضم شدند و برخی دیگر که سـتایش از دولت را در شـأن خود نمی‌دیدند سـکوت اختیـار کردنـد و برخی نیز تنهـا برای حفظ جایگاه نمادین خود کوشـیدند فضا را رادیکال کنند و با این کار به پارادُکسـی تن دادند که نه مفهوم‌ساز بود و نه مردم‌سـاز. در خوشـبینانه‌ترین شـکلش می‌توان گفت، اگرچه آنها از منافع نزدیکی با حضور در دولت منتفع نمی‌شـدند اما هاله شائبه انتفاع از دولت همواره گرد سر آنان بود. روشنفکران دینی و تئوریسـین‌های اصلاحات در این جایگاه، بیشترین و جدی‌ترین آسیب را دیدند و سرانجام تلاش نافرجام آنها بـرای تغییر از دل دولت این پرسـش جدی را پیش کشـید که آیا با نظریه‌پـردازانِ دولتی هرچند رادیکال می‌توان گفتمان‌سازی کرد؟ آیا چنین نیست که وظیفـه دولت عمل (اجرا) اسـت، و گفتمان و تئوریِ هر دولت از عملش سـاخته می‌شـود. اینک که دیگر آن سـبو بشکسته و آن پیمانه ریخته است، مسـئله جدی‌تری پیش‌رو اسـت. آیا کسی به جای خالـی روشـنفکران و نقش آنها در گفتمان‌سـازی بـاور دارد، و اگر باورش هسـت اینک چه کسـانی وظیفه خلق سیاسـت را به دوش خواهند کشـید. ساده‌اندیشانه است اگر فکر کنیم دولت تدبیر و امید و وابستگانِ فرهنگی آن توانِ خلق گفتمانی را دارند که منجر به تغییر شـود. همین‌گونه است وضعیت غالبِ تئوریسین‌های اصلاحات.

در منظومـه دولت-قدرت کـه آزادی و برابری را در حیطـه اختیارات خود به‌شـکلی بوروکراتیک کدگذاری می‌کند، گفتمانی شکل نخواهد گرفت. اگر شدنی بود دولت اصلاحات، تئوریسین‌های مقتدرتر و مقبول‌تری داشـت. حقیقت تلخ این اسـت که تا اطلاع ثانوی جریـانِ مؤثر بری از قدرت وجود ندارد تا گفتمانـی را صرفاً برای تغییر در وضعیت و خلق سیاست شـکل بدهد. با گفتمان‌ها و پاره‌گفتارهای دولتی، و شـبه‌دولتی که در نهایت دلسوزی ساخته می‌شوند گشایشی رخ نخواهد داد. برای رسیدن به مقصد راه دشـواری به جا مانده که با عافیت‌طلبی و مصلحت‌اندیشی‌های دولتی سازگار نیست. اگرچه دشـواری اسـت اما این کوره‌راه ارزش پایمردی را دارد. مانده است که خو کنیم به مدایح بی‌صله...

بازار هفته

دلار ۳هزارو۵۰۰ تومانی قدیمی شد

خیز دلار تا آستانه تحمل جدید بانک مرکزی

محسن قادری
تحلیلگر بازارهای ارز طلا و بورس

● نامه چهار وزیر به رئیس‌جمهور (یا به‌عبارت‌بهتر نامه دکتر طیب‌نیا به آقای رئیس‌جمهور) نشـان از اختلاف عمیق تصمیم‌گیران اصلی دولت در زمینه اقتصادی دارد؛ اختلاف‌نظری که مشـخصا وقتی در این سـطح علنی شده است، نشـان از این است که سـوی دیگر بازی در تصمیم‌گیری‌ها دست بالاتری دارد و تصمیماتـش را درزمینه اقتصاد به کرسـی می‌نشـاند. رئیس بانک مرکزی و دیگر هم‌فکرانش در دولت به‌خوبی توانسته‌اند که نرخ تورم را کنترل کننـد؛ اما نکتـه حائزاهمیت دراین‌میـان، افزایش شـدید نرخ واقعی بهره اسـت. نرخ بهـره واقعی که در این روزها بسـیار درباره آن صحبت می‌شود، تفاوت نرخ بهره بانک‌ها و نرخ تورم است؛ به دلیل تعیین دسـتوری نرخ سود بانکی در ایران، نرخ بهره واقعی جز در دوره‌های محدودی منفی بوده است؛ اما درحال‌حاضر این نرخ به‌شدت بالاست و به بیش از ۱۰ درصد هم می‌رسـد. همان‌طـور که نرخ‌های منفی بهـره واقعـی موجب حرکـت نقدینگی به سـمت تولید و دلالی و به تبـع آن موجب افزایش تورم می‌شـود، نرخ‌های بهره واقعی در این سطح، نه‌تنها نقدینگی را از تولید به سـمت سپرده‌گذاری می‌برد، بلکه سـطح تقاضا را نیز به‌شـدت کاهش می‌دهـد. تزریق نقدینگی در شـرایطی که سـطح تولید و موجودی انبار اغلـب صنایع افزایش یافته اسـت، لزوماً موجب افزایش تورم نمی‌شود و تورم کماکان قابل کنترل خواهد بود. دراین‌بین سخنگوی دولت که یکی از تصمیم‌سـازان اصلـی دولت در زمینه اقتصاد است، فقط از کاهش مداوم نرخ تورم سـخن می‌گوید، درحالی‌که کشـور با بحران رکود بی‌سابقه روبه‌رو اسـت. درحالی‌که همه بانک‌های مرکـزی در دنیا برای خروج از رکود، سیاسـت‌های پولی انبساطی را دنبال می‌کنند، بانک مرکزی ایران، به‌شـدت در حـال انقباض اقتصاد اسـت. به دلیل کاهش درآمدهای نفتـی (به دلیل کاهش تقاضا و قیمت) برای خـروج از رکود موجود، دولت و بانک مرکزی راهی جز افزایش قیمت دلار، کاهش سـود بانکی و تزریق نقدینگی به بازارها ندارند.

در بازار سـرمایه، بیشـترین فشـار فروش روی خودروسـازان اسـت. صنعـت خودروسـازی با مشکلات بزرگی دست‌وپنجه نرم می‌کند، از طرفی به دلیـل کاهش تقاضای ناشـی از کاهش قدرت خرید مصرف‌کنندگان و هزینه‌های مالی سنگین در شرایط بد اقتصادی به‌سر می‌برد و ازطرفی‌دیگر به دلیل اینکه در این دو سال، بار اصلی رشد اقتصادی را به دوش کشـیده اسـت، مورد حمله مخالفان دولت به اشکال گوناگون، نظیر کمپین‌های نخریدن خودرو داخلی قرار گرفته اسـت. ایـن صنعت از اغلب صنایع تولیدی نیاز سـریع‌تری به رسـیدگی دارد و دولـت درزمینـه اعطای وام مسـتقیم به خودروسازان، افزایش سطح وام به مصرف‌کنندگان و... می‌توانـد به خودروسـازان برای عبـور از این بحـران کمک کنـد. در هفته گذشـته قیمت دلار دوباره به سـطح سه‌هزارو ۵۰۰ تومان رسید و چند روز آخـر هفته در این قیمت تثبیت شـد و به نظر می‌رسـد در هفته‌های آینده نیـز به‌آرامی افزایش یابد تا به آسـتانه تحمل جدید بانک مرکزی برسد. به نظر فدرال رزرو به این زودی قصد افزایش نرخ بهـره را ندارد و با افزایـش تقاضای نفت و فلزات گران‌بهـا ازطرفی‌دیگر، نفت برنـت به ۵۴ دلار در هر بشـکه و طلا به هزارو ۱۵۸ دلار برای هر اونس برسد. اتفاقات جدید در جنگ سوریه و ورود روسیه به‌طور مسـتقیم در این بازی و افزایش ریسـک نیز در افزایش قیمت نفت و طلا بی‌تأثیر نبوده اسـت. عبور از محـدوده ۵۴-۵۵ دلاری برای نفت برنت و محـدوده ۱۱۵۰-۱۱۶۰ دلاری بـرای طـلا، از نظر تکنیکالی برای ادامه صعود، مهم شمرده می‌شود.

عنوان شاخص	۸ مهر	۱۵ مهر	تغییر
کل	۶۱۴۹۸٫۳	۶۱۳۸۹٫۸	-۴۸۵
شاخص قیمت	۲۴۰۹۰٫۲	۲۴۰۴۷٫۷	-۴۲۵
شاخص کل (هموزن)	۹۵۷۳٫۸	۹۴۶۶٫۸	-۱۰۷
شاخص قیمت (هموزن)	۸۱۶۸٫۸	۸۰۷۷۵	-۹۱٫۳
آزاد شناور	۶۸۱۰۶٫۷	۶۷۶۷۴٫۷	-۴۳۲
۵۰ شرکت بزرگ	۲۵۰۹٫۸	۲۵۱۰	۰٫۲

ارز *	قیمت(تومان)	تغییر
دلار آمریکا	۳۵۰۰	⇩
یورو	۳۹۶۸	⇧
پوند	۵۳۶۵	⇧
درهم	۹۵۴	⇧

طلا و سکه *	قیمت	تغییر
طرح جدید	۹۳۳۰۰۰	⇩
طرح قدیم	۹۳۲۰۰۰	⇩
نیم	۴۶۹۰۰۰	⇩
ربع	۲۵۸۰۰۰	⇩
گرمی	۱۷۰۰۰۰	⇩
گرم ۱۸ عیار	۹۵۵۵۱	⇧
اونس * (دلار)	۱۱۴۱	⇩

آنچه را که باید بدانیم
فال یاب کتاب
۰۹۱۲۶۸۳۱۰۰۴
جهت دریافت کتاب و کاتالوگ به‌صورت رایگان به سراسر کشور آدرس و شماره تلفن و کدپستی خود را پیامک نموده و یا به شماره پیامگیر اعلام فرمائید.
مراجعه حضوری: تهران پارس - باقری - ۲۱۶ غربی به سمت اردیبهشت پ ۳۴
پیامگیر: ۰۲۱-۷۷۰۷۱۴۶۲ پیامک: ۰۹۱۹۴۲۰۹۵۹۹
TJA777.COM